

השקפה צעירה

מבית קהילת "חזון הדור הצעיר" (ע"ד)

יום שישי
 כד' חשון ה'תשע"ו (6.11.15)

מסיני בא... הרב פרופ' חביב יצחק

"ויען לבן ובתואל"
 מד' יצא הדבר, הוא יסוד גדול באומנה היהודית, שגם אם ישנם וויכוחים לגבי דרגת ההשגחה הפרטית של הקב"ה בעולם הזה, וקיום הבחירה החופשית, עם זאת, דברים אחדים, כגון הגשם, תחית המתים, לידה, וזיווגים, מאפשרים במיוחד לאדם להבחין בקיום של השגחה.

אומרת הגמרא במסכת סוטה, "ארבעים יום לפני יצירת הולד, יוצאת בת קול ומכרזת 'בת פלוני איש פלוני'" ואומר הזהר "אמר ר' יצחק אר"י הקב"ה מזווג זיווגין ואומר 'בת פלוני איש פלוני'. אמר ר' יצחק מה החידוש והרי אמר קהלת 'אין חדש תחת השמש' ועונה ר' יהודה שתחת השמש אין חדש, אבל מעל יש. אמר ר' יוסי מה הכרוז שמכריז והרי אמר ר' חזקיה שכאשר מופיע אדם בעולם אז מזדמנת בת זוגו. אמר ר' אבא זכאים הצדיקים שעוד לפני שבאים לעולם מתייצבים לפני בוראם. וכך בעלותם לפני הקב"ה, הם מופיעים כנשמה מזווגת של זכר ונקבה. ואז כשהמונה אוסף אותם לעולם הזה, הוא מפריד בין הנשמות באופן זמני. וכשמגיע זמן הזיווג שלהם, הם מתחברים חזרה. וחבור זה מופיע כמעשה ישיר של הקב"ה, שהרי יודע על החיבור בין שתי הנשמות. ולכן אין חדש תחת השמש, כי גם כשמתחברים זכר ונקבה, זה באמת רק התחדשות ושחזור של מצב העבר." כל זה כמו בגמרא סוטה, כמו בזהר, מדבר בזיווג ראשון שבו הנשמות הן נשמות חדשות. אבל, יש גם חיבור שהוא חיבור שני, וזה תלוי במעשים של האדם, כמו שנאמר "ואם תאמר הרי למדנו שזיווג הוא תוצר של מעשיו של כל אחד. (מה שהגמרא קוראת זיווג שני) אמר ר' חייא, מי שכשרים מעשיו, ומזדכך בתשובה וגמילות חסדים, יכול לתבוע את הזיווג שנקבע לו מראש, גם מידינו של אחר. ולכן ישתדל אדם לישא בת של הורים בעלי מעשים טובים, שלהם הקב"ה ימנע מלתת לדבר כזה לקרות, וביתם תזכה לזיווג ראשון, ולא לאחר. כיוצא בזה למדנו בברייתא, כל מי שמתגלגל בעולם הזה יכול לבקש ברחמים גם זיווג שלא שלו. ולכן אומרים חז"ל למהר זיווגים ושידוכים, גם בעונות השנה האסורות בשמחה, שמא יקדמנו אחר. והמושג אחר כאן מרמז ליצה"ר שהוא האחר שבגלגל גלגולו יכול לסבך את השידוך של שכניו, ולכן אומרים שקשים זיווגים לקב"ה, ולמרות זאת, ישירים דרכי השם. ז"א אם אדם לא מגיע לו במידה כנגד מידה, גם לא יקרה לו כזה מעשה. והרעיון שהמתגלגל בעולם הזה מגיע ללא זוגתו או להיפך, ולכן כאלו יגרמו לזיווגים זמניים, עד שיזכה הזיווג הראשון במעשיו, ויוביל לגירושין או מוות של הראשון,

רעיון זה נרמז בספור של פלגש בגבעה, שבו מסופר על הזכרים משבט בנימין המוחרם, היו חוטפים בנות מבני השבטים השכנים להם לזיווג, ומובן לזהר שזה לא היה זיווג ראוי ומכוון מהשמים."

וכל זה שהזיווג של אדם, גם אם לא מגיע לו, יכול לבוא לידי מימוש ע"י רחמים של הקב"ה לו, מרומז בסיפור של יצחק. אחד, שרק אחרי תחיית המתים שעבר בעקידה לפתע מספרת לנו התורה על הולדת רבקה, ושניים שאומרים לבן ובתואל ש"מד' יצא הדבר", ז"א שהקב"ה מזהה את הנשמות שעמדו לפניו לפני בואם לעולם, זיווג ראשון. ובכל זאת "ויצא יצחק לשוח בשדה" שמלמדים אותנו חז"ל שיצחק התפלל מנחה, כמו מי שמבקש רחמים עליו, וכך זוכה בשדוך שלו, דרך זיכוך מעשיו, וברחמי השם.

ולמרות שכל הלימוד הזה מהזהר והגמרא עניינו בשידוך נאות, שנזכה לראות בצאצאינו, יש כאן גם בנין אב לכל התפילות, שהנושא הזה מראה יחסי גומלין בין הזכויות של האדם, הגורל שנקבע מראש, והפניה לרחמי השם בתפילה. ולכן חשובה כל כך תפילת מנחה, שדוקא בה נענה אליהו, שהיא כשהשמש שוקעת, ז"א בטבע הגורל והדין, האדם מגיעים לו יסורים, כמו השקיעה של החמה, ואם זאת, אם באותה עת מתפלל אל הקב"ה לרחמיו, גם אם איש זה חוטא גדול שנענש בגלגול בעולם הזה, עד שיתקו מעשיו, אם זאת, יש ביכולת תפילתו גדולים חסדי השם, ואם רואה אדם את העולם כך, יש ביכולתו לזכות, גם במה שאינו מגיע לו, אלא לאחר. והתיקון לכך, כך אומר הזהר, הוא לדבוק בתלמידי חכמים, כי התלמיד חכם האמיתי לא רוצה לזכות במה ששיך לאחר, ולכן בסביבתם, לא נגזל ממה שמגיע לנו.

וכך מסביר החיד"א את התפילה על הצדיקים ועל החסידים... ושים חלקינו עמהם", שאם ידבר אדם בחברו לשון הרע, יזכה חברו המולשן בכל חלקו בעולם הבא, וכל חטאי המולשן עוברים ל"חשבון" של המלשין, ח"ו לא עלינו. ואם כך ח"ו יקרה, שנדבר סרה באשר לא עוול בכפו, אז אנא השם עשה שיהיה הקרבן צדיק או חסיד. כי הצדיק כשיגלה שבחלקו בעולם הבא, גם חלקי, ומכיון שהצדיק לא רוצה להנות בחלקם של אחרים, יסרב הוא לקחת את חלקי, וכך אזכה בחלקי המגיע לי, למרות מעשי הרעים שגרמו לי לאבד את הזכות. וזה שים חלקינו (לעולם הבא, וכל הטוב המיועד לנו) (גם אם ח"ו יגזר עלינו לאבדו, אז לפחות) שים חלקינו עמהם (עם הצדיקים), כי או אז נזכה לקבל את המגיע לנו, בזכות מידותיו של הצדיק או החסיד.

הקב"ה יזכנו לנהוג במידות הצדיקים, ואם לא, לפחות יזכנו להתפלל אליו ולעורר רחמיו, כך או כך, שנזכה לשדוך הנצחי של עם ישראל והקב"ה אבינו שבשמים, בב"א.

הצטרפו אלינו!

תוכניות חינוכיות לילדים ונוער • גמ"ח "רק בשמחות" - השאלת ציוד לשמחות וכלי האבקה • גמ"ח "לבראות" השאלת ציוד ופואו וסיעוד • סוכו להפצה ערכי היהדות • חלוקת סוכני סוכן • ערבי חרות • בית מדרש יוצר לדתיים ולחילוניים • מרכז התנדבות קהילתי • מרכז הדרכה • חוג ילדים

- מה בפנינו?
- חינוך באהבה האכיר ושביל המטבעות
- מושג השבוע שבועה
- מבט לעומק בכל מכל כל
- הלכה בהרחבה תפילה במניין
- ממטעמי המטבח עוגת שוקולד (עוגת כוס)

שבת פרשת "חיי שרה"

תענית	תענית	תענית
17:14	16:23	17:22
16:23	16:15	

חינוך בחיך ובאהבה ישראלה אלגלי

האיכר ושביל המטבעות

בחלוף הקיץ, לאחר שנת בצורת, הגיע איכר אחד למסקנה כי הוא חייב לקחת הלוואה מהבנק כדי לזרוע את שדותיו ולקוות לגשם בעתו ושפע בקציר.

אכף האיכר, השקם בבוקר, את סוסו ויצא בדהירה לעיר הקרובה. כדי להגיע בזמן ולא לאחר לבנק, על מנת לקחת הלוואה. לא חלפו כמה דקות והנה רואה האיכר משהו נוצץ על השביל בדרך לעיר. כשקרב עם סוסו למקום, ראה מטבע של רבע דולר מונחת על השביל. אמר בליבו: "הריני ממחר לבנק ומטבע זו לא תציל אותי, חבל על המאמץ לרדת מהסוס כדי להרים מטבע קטנת ערך."

המשיך האיכר בדהרתו, ושוב, כמה מאות מטרים משם, ראה מטבע נוספת. שוב הגיע לאותה מסקנה ולא ירד מסוסו להרימה ולאספה. וכך חזר הסיפור על עצמו, מספר רב של פעמים, בשום מקרה לא ירד האיכר לאסוף את המטבע.

כשהגיע לקראת סגירת הבנק ופנה אל המנהל בבקשת הלוואה, שאל אותו מנהל הבנק ששמיהר לארוחה הדשנה שהכינה לו

סיפור משקפיים טובות אוהד דהן

בעל הבית האמיתי

למשקיע המפורסם, סניור גוטיירס, היה רכוש רב מפעלי היי טק, מניות, נדל"ן. דבר אחד הדיר שינה מעיניו: מתחרהו הגדול, מר ברגר. שנים התחרו בתחום הביו-טכנולוגיה ועתה, עתיד מר ברגר לצאת במוצר מהפכני חדש. מהיכן יוכל לקבל מידע על המוצר החדש?

יום אחד שמע סניור גוטיירס כי למר ברגר יש דירת גג נאה ברחוב ירושלים 1, שם הוא עורך את ישיבות הצוות המוביל. הוא החליט שעליו לקנות את הדירה מתחת כדי להציב בה מכשירי האזנה ולעלות על פרטי היוזמה החדשה.

הלך הסוחר לרחוב ירושלים 1 ועלה במעלית לקומה אחת לפני אחרונה. הוא דפק בדלת הדירה ואדם צעיר פתח לו את הדלת. "שלום לך" אמר לו סניור גוטיירס בחיך של איש מכירות. "אתה אולי אינך מכיר אותי, אבל אני כאן בעניין קניית הדירה הזו." "אתה מבזבז את זמנך" אמר הצעיר.

"אל תהיה כה עיקש, בחור צעיר" אמר הסוחר. "אתן לך בעדה חצי מיליון".

"אמרתי לך, אדוני, אני לא מוכר לך את הדירה" הסביר הצעיר. הסוחר החל לאבד את סבלנותו: "אתן לך מיליון".

"אדוני, חבל שאתה מטריח את ע"... – כפליים!" זעק הסוחר, אך הצעיר ענה בשלווה: "גם אם תיתן לי את כל הכסף שבעולם – לא אוכל לתת לך את הדירה".

"למה?" שאל הסוחר בכעס. "כי אני רק השוכר" אמר הצעיר, "הדירה היא של מר ברגר"...

בירה קרה לא הצליח לקבל, כי היה חסר לו רבע דולר! חשב בליבו: "אולי כעת אאסוף את המטבעות שהיו מפוזרות לאורך הדרך ובהן אקנה את הזרעים".

אך למגינת לבו, כל המטבעות נאספו על ידי אחרים והוא לא מצא אפילו אחת.

"כל מסע ארוך מתחיל בצעד אחד קטן" - התועלת שבהתייחסות גם לדברים הפעוטים, ולא רק לבולטים ולגדולים שבהם.

החינוך אינו ביום אחד, לעיתים את תוצאות החינוך אנו רואים לאחר שנים רבות.

המטרות בחיים שאנו מציבים לנו, מתחלקים ליעדים קטנים, כל יעד שהצלחתו מוביל ליעד הבא, ועל שמישיגים את המטרה.

המטרה היא להשיג את המטרה.

זכור

מרדכי בן מרים ז"ל

מרדכי בן מרים ז"ל

עיוש בר איטו ז"ל

ליזי בת מרים ז"ל

סבה (שרה) בת עזיזה זל

מרים בת מורווי ז"ל

רבקה בת פרי ז"ל

דוד בן יהודה ז"ל

רחמים בן יהודה ז"ל

מרדכי בן ציפורה ז"ל

מבט לעומק

הרב מנחם סוכות

בכל מכל כל

וְאַבְרָהָם זָקֵן בָּא בַיָּמִים וְה' בֵּרַךְ אֶת אַבְרָהָם בְּכָל, כשהתורה רוצה להמחיש את ברכתו של אברהם, היא משתמשת במילה "בכל". באופן דומה אנחנו מוצאים בברכת יצחק את המינוח "מכל" ובשל יעקב את הביטוי "כל".

ברכות אלו מוזכרות על ידינו בכל ברכת המזון - **כְּמוֹ שֶׁנִּתְבָּרְכוּ אֲבוֹתֵינוּ אַבְרָהָם יִצְחָק וְיַעֲקֹב, בְּכָל מְכַל. כָּל** מה מיוחד בברכות האלו? האם המשמעות היא רק שהם קיבלו את סך כל הברכות? מה ההבדל בין "בכל" לבין "מכל" ולבין "כל"?

כשה' בורא את העולם, לאחר שבכל יום רואה האלוקים את הטוב שבבריאה, שוב ושוב **"וַיֵּרָא אֱלֹקִים כִּי טוֹב"**. ביום השישי, בעת השלמת הבריאה, נאמר **"וַיֵּרָא אֱלֹקִים אֶת כָּל אֲשֶׁר עָשָׂה וְהִנֵּה טוֹב מְאֹד"**. יש והשלם גדול מכלל חלקיו, גם אם בפרטים ניתן לראות גם דברים פחות מושלמים, הרי כשהמבט הוא על ה"כל", על השלם, לא ניתן לראות כלום מלבד "טוב מאוד".

חכמנו לימדונו כי אין פלי מחזיק ברכה - אלא שלום. רק השלמות, הצירוף הנפלא של כל הניגודים לציור אחד, להרמוניה אחת, רק הוא מהווה כלי ששורה בו ברכה. אך זה הוא רק השלב הראשון, השלב בו נראה שאותה הראיה הכללית, שאותו השלום, מהווה רק הכלי והמעטפת לדבר הנכסף. שהברכה היא בכל - בתוך אותו ה"כל". שלב נוסף הוא לראות את השלמות הזו כמניע לטוב "מכל", הרצוי מגיע ונוצר מתוך ה"כל". אך השלב האחרון הוא הראיה של השלום כיעד עצמו, ההבנה ששלום אינו נחשב לטוב רק מכיוון שהוא מכיל טוב ומביא טוב, אלא בגלל שהוא הטוב עצמו, הוא ה"כל".

יש משמעות עמוקה יותר למושג "כל", הנביא מתאר את ערגתו של דויד המלך לבנו אבשלום במילים **"וַתְּכַל [-נפש] דָּוִד"**, המילה "כל" מבטאת את כליון הנפש, את התשוקה העזה, את הרצון והחמדה שממלאת את נפשו של האדם.

כשמסתיימת בריאת העולם, נברא האדם, ועל כך נאמר, **וַיֵּרָא אֱלֹקִים אֶת כָּל אֲשֶׁר עָשָׂה וְהִנֵּה טוֹב מְאֹד**. הבורא רואה את ה"כל", את הכיסופים הממלאים את לבו של האדם, אלו שהופכים אותו מעוד אובייקט המונח בתוך העולם, למי שמחובר לכל מה שסביבו. את אותה הערגה שמחברת בין הנברא לבורא ובין הבורא לנברא, זה הוא "טוב מאוד".

ברכת ה' לאבות היא ברכה של חיבור, של היכולת לחיות כאן בעולם ובמקום לשקוע בתוך עצמנו, לכסוף למשהו גבוה יותר. הברכה היא לא להתרגל ולהסתגל, לעולם לא להימנע מלשאוף, מלרצות.

ולא רק "בכל", לא להסתפק רק במושא השאיפה, גם לא רק "מכל", אותו החיבור שנוצר מתוך הכמיהה, גם "כל". גם עצם התשוקה הזו היא שיאה של הברכה ועומק אהבתנו לבריאה ולבורא. ותשוקתנו למה שלמעלה מאתנו הוא רק צד אחד של המטבע שהרי, **אֲנִי לְדוֹדִי וְעַלִּי תְּשׁוּקָתוֹ**, האהבה והחיבור ההדדיים והעמוקים האלו הם שנמסרו לאבותינו והם שהורישו לנו. (מבוסס על תורתו של השפת אמת)

ברכה והצלחה לכל בית ישראל ובכללם ל...

⊙ ברכה והצלחה ⊙	⊙ אל נא רפא נא לה ⊙
◇ עדה עטייה	◇ אוסנת יסכה בת רבקה
◇ נתנאל טלקר	◇ יואב בן לאה
◇ חנניה ביטון	◇ חנה בת מרים
◇ משה דואב	◇ רון בר עדנה
	◇ אליה בת סיגל
	◇ אביגדור בן שרה

שבועה

"שבועה" מופיעה פעמים רבות בכל התנ"ך, ולמעשה הייתה הדרך המקובלת ביותר להביע התחייבות בלתי תלויה ובלתי חוזרת בין יחידים וגם קבוצות, וכפי שגם מופיעה בפרשתנו "חיי שרה" כדוגמא אחת בלבד, בהשבעת אברהם את עבדו אליעזר שלא יביא אישה ליצחק מבנות הכנעני אלא מחרן ממשפחת אברהם. ניתן להגדיר את המושג כהתחייבות טקסית או אישור ואימות של דברים, והתחייבות זו כאמור, אינה תלויה בדבר. המילה "שבועה" עצמה מקורה בספרה שבע (7) שביהדות מסמלת מעגל שלם - כמו "מעגל השבוע", כאשר ראשיתו של המעגל היא השבועה וסופו והשלמתו היא קיום השבועה.

בדרך כלל, נשבעים על משהו או בשם מישהו, שלעיתים קרובות מדובר בשם ה' או נפש מסוים וכו'. על כן, שבועה דבר מאד רציני ולא סתם אמרה או הבטחה, ולכן המשתמשים בלשון "אני נשבע" או "נשבעתי" כמחליפה ל"אני מבטיח" או "הבטחתי" או "תאמין לי" לא טוב עושים.

קיימים 4 סוגי שבועה:

שבועת ביטוי, כשנשבעים עד דבר שיעשה או שלא יעשה בעתיד או בעבר.

שבועת שווא (מעשרת הדברות): "לא תשא את שם ה' אלוהיך לשוא..." (המתבטאת ב-4 אפשרויות: נשבע על דבר שידוע לשלשה בני אדם שאינו נכון, נשבע על דבר שאין בו שום ספק לשום אדם, נשבע לבטל מצווה דאורייתא או נשבע על דבר שאי אפשר לעשותו.

שבועת העדות- היודע עדות לגבי חברו ויש תועלת בעדותו, חייב להעיד.

שבועת הפיקדון- מי שיש לחברו אצלו הלוואה או פיקדון, או שגזל מחברו ונשבע לו שאין אצלו כלום.

חידה שבועית

אמיר אפניק

חידת השבוע

יש לך 2 מטבעות מיוחדים ללא הגבלה - ראשון בשווי 5 ש"ח והשני בשווי 17 ש"ח. מהו הסכום הגבוה ביותר שאי אפשר להרכיב משני המטבעות הנ"ל?

חידה מהשבוע שעבר

אסיר נמלט מגיע לצומת. הוא יודע שצד אחד מוביל לחופש וצד שני מוביל חזרה לכלא אולם הוא לא יודע איזה צד הוא המוביל לחופש. בצומת הוא פוגש שני אנשים היודעים איזו פניה מובילה לחופש אולם אחד דובר אמת והשני דובר שקר והאסיר אינו יודע מי דובר מה והוא יכול לשאול רק שאלה אחת. מהי השאלה שעליו לשאול כדי שבכל מקרה ידע מהי הפניה הנכונה?

פיתרון לחידה מהשבוע שעבר

השאלה שעליו לשאול אחד משניהם היא: "אם הייתי מבקש מחברך להורות לי על הפניה לחופש, על איזה פניה הוא היה מצביע?"

- אם הנשאל דובר אמת הוא יצביע על הפניה לכלא, כי זה מה שדובר השקר היא מורה.

- אם הנשאל דובר שקר הוא יצביע על הפניה לכלא, כי זה הפוך ממה שדובר האמת היה מראה.

כלו' בכל מקרה על האסיר לבחור בפניה ההפוכה ממה שיגידו לו ללכת.